

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0224U000915

Державний реєстраційний номер: 0121U108682

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-01-2024

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 3

Назва етапу: Аналіз результатів психолого-педагогічного супроводу осіб з порушеннями когнітивного розвитку

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, м. Київ, 04060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444672262, 380444672270

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00046077

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, буд. 52-а, м. Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813700

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6551030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 2255.678

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Теоретико-методичні основи психолого-педагогічного супроводу осіб з порушеннями когнітивного розвитку

Назва роботи англійською:

Theoretical and methodical foundations of psychological and pedagogical support of people with cognitive impairment

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – процес навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку. Мета дослідження – полягає у розробленні інформаційного інструментарію психолого-педагогічного супроводу осіб з когнітивними порушеннями. Методи дослідження: теоретичні – аналіз (логіко-теоретичний, порівняльний) психолого-педагогічної літератури для розкриття загальних тенденцій розвитку освіти осіб з порушеннями когнітивного розвитку, сутності й особливостей психолого-педагогічних супроводу дітей із порушеннями когнітивного розвитку та визначення основних понять; навчально-дидактичної літератури, пов'язаної з навчанням дітей в дошкільних закладах освіти, початковій та основній школі в Україні та закордоном; емпіричні – психолого-педагогічне спостереження, опитування, тестування, аналіз учнівських робіт та навчально-методичної документації, психолого-педагогічний експеримент; математично-статистичні методи обробки даних; інтерпретаційні методи – кількісний і якісний науковий аналіз отриманих результатів. Результати дослідження та їх новизна: Обґрунтовано важливість оцінки інтелектуального розвитку дитини як основи для побудови технологій психолого-педагогічного супроводу її освітньої діяльності і соціальної інтеграції в цілому. Визначено теоретичне підґрунтя нейропсихології осіб з порушеннями розвитку, в основу якого лягли концепція нейрорізноманіття, особистісний підхід, біопсихосоціальна модель розвитку особистості. Ключові слова: особи із порушеннями когнітивного розвитку; емоційний інтелект; соціальний інтелект; антиципація; навчальна діяльність, нейропсихологія, мотивація.

Реферат англійською:

The object of research is the process of teaching children with cognitive impairment. The purpose of the study is to develop information tools for psychological and pedagogical support of people with cognitive impairments. Research methods: theoretical – analysis (logical-theoretical, comparative) of psychological and pedagogical literature to reveal general trends in the development of education of persons with cognitive impairment, the nature and features of psychological and pedagogical support of children with cognitive impairment and definition of basic concepts; educational and didactic literature related to the education of children in preschool educational institutions, primary and primary schools in Ukraine and abroad; empirical – psychological and pedagogical observation, surveys, testing, analysis of student work and educational and methodological documentation, psychological and pedagogical experiment; mathematical and statistical methods of data processing; interpretive methods – quantitative and qualitative scientific analysis of the results. Research results and their novelty: The importance of assessing the intellectual development of the child as a basis for building technologies of psychological and pedagogical support of its educational activities and social integration in general is substantiated. The theoretical basis of neuropsychology of persons with developmental disorders is determined, which is based on the concept of neurodiversity, personal approach, biopsychosocial model of personality development. Key words: persons with cognitive impairment; emotional intelligence; social intelligence; anticipation; educational activity, neuropsychology, motivation.

Індекс УДК: 376, 376-056.2/.4:376.091.31

Коди тематичних рубрик:14.29.01

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Бабяк Ольга Олексіївна

Науковий ступінь: к. психол. н.

Вчене звання: с.д.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Теоретична і прикладна психологія у вимірах наукових парадигм

Назва НТП англійською: Theoretical and applied psychology in the dimensions of scientific paradigms

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні рекомендації

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Методичні рекомендації (до семінарських і практичних занять та самостійної роботи для підготовки здобувачів третього (доктора філософії) освітньо-наукового рівня) спеціальності 053 Психологія (05 Соціальні та поведінкові науки) розроблено з метою надання допомоги та окреслення вектору самостійної роботи здобувачів третього освітньо-наукового рівня згідно навчального плану спеціальності. Методичні рекомендації об'єднали навчальну програму курсу, переліку практичних завдань, види та форми самостійної роботи, тестові завдання, список рекомендованої літератури, яку склали основна та допоміжна для підготовки до екзамену. Освітня компонента «Теоретична і прикладна психологія у вимірах наукових парадигм» спрямована на опанування вихідних положень, системи понять і уявлень теоретичної і прикладної психологічної науки, засвоєння форм та методів роботи психолога-дослідника. Запропоновані методичні рекомендації для здобувачів третього (доктора філософії) освітньо-наукового рівня спеціальності 053 Психологія (05 Соціальні та поведінкові науки).

Соціально-економічна спрямованість НТП: Надання методичної допомоги та окреслення вектору самостійної роботи здобувачів третього освітньо-наукового рівня спеціальності 053 Психологія.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: психологи, студенти, викладачі ЗВО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Психологічні основи діагностики соціального інтелекту у дошкільників із інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву

Назва НТП англійською: Psychological basis of diagnosis of social intelligence in preschoolers with mild intellectual disabilities

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Навчально-методичний посібник

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У навчально-методичному посібнику з'ясовано, що соціальний інтелект постає як особлива здатність правильно судити про людей, прогнозувати їх поведінку і забезпечувати адекватне пристосування до міжособистісних взаємодій; розкрито поняття соціального інтелекту в розрізі психолого-педагогічних досліджень, специфіку його становлення в дошкільному дитинстві в умовах нормотипового розвитку та передумови розвитку у дошкільників із інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву; висвітлено структуру його складників та діагностичний комплекс і технологію його формування в означеній категорії дошкільників. Посібник адресований практичним психологам, вчителям-дефектологам спеціальних та інклюзивних ЗДО, інклюзивно-ресурсних центрів, викладачам психології ЗВО та ІППО спеціальностей 016 «Спеціальна освіта» та 053 «Психологія», студентам, працівникам в галузі практичної психології, науковцям-психологам, іншим фахівцям, що розробляють проблеми діагностики і формування соціального інтелекту.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Упровадження навчально-методичного посібника сприятиме розширенню можливостей розвитку соціального інтелекту шляхом запровадження інноваційного діагностичного комплексу та технології його формування у

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: психологи, педагоги, студенти, викладачі ЗВО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Психологія когнітивних порушень у дітей

Назва НТП англійською: Psychology of cognitive disorders in children

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Монографія

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Монографія присвячена вивченню проблеми когнітивних порушень у дітей, визначенню типології когнітивних порушень. Теоретично обґрунтовано, що порушення когнітивного розвитку у дітей обумовлено незрілістю й сповільненістю розвитку моторики, психічних функцій, зокрема сприймання, пам'яті, уваги, мислення, що спричиняє відставання і труднощі в оволодінні навчально-пізнавальною інформацією. Встановлено, що максимальна вираженість проявів когнітивних порушень співпадає з третім критичним періодом психомоторного розвитку, який відноситься до віку 6-7 років та ускладнюється початком навчання. На підставі теоретичного аналізу Міжнародної класифікації хвороб 10 перегляду (МКХ 10), наукових досліджень у сфері спеціальної психології, спеціальної педагогіки, медицини обґрунтовано типи порушень когнітивного розвитку, які відносяться до проблем або відхилень у розвитку когнітивних функцій дітей, таких як сприйняття, увага, мовлення, пам'ять, мислення та інші аспекти пізнання та розуміння світу. Ці порушення можуть виникати з різних причин, таких як генетичні фактори, ранні впливи, травми чи невірне функціонування мозку. Визначено основні типові когнітивні порушення у дітей та їх особливості, що пов'язані з дефіцитним розвитком функції регуляції пізнавальної діяльності при первинно збереженому інтелекті; нерівномірними проявами пізнавальної активності і продуктивності; низьким рівнем інтелектуальної продуктивності і надмірно слабкої пізнавальної активності; дефіцитарністю у розвитку усіх психічних функцій: уваги, пам'яті, гнозису, праксису та ін., а також недорозвиток емоційно-вольової сфери.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Вивчення когнітивних порушень у дітей корисне для розуміння великого соціального та економічного контексту, який впливає на життя та розвиток таких дітей.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: педагоги, психологи, фахівці ІРЦ, студенти, викладачі ЗВО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Нейропсихологія осіб з порушеннями розвитку

Назва НТП англійською: Neuropsychology of personality with developmental disabilities

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Навчально-методичний посібник

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У навчально-методичному посібнику представлено огляд теоретичних та практичних аспектів нейропсихології розвитку осіб з особливими потребами. Зміст посібника охоплює широкий спектр тем, від раннього дитинства до дорослого віку, і розглядає різні види порушень розвитку, включаючи розлади спектру аутизму, РДУГ, ДЦП, порушення мовлення тощо. Посібник може застосовуватись в освітньому процесі у вищих навчальних закладах, призначений для студентів, викладачів та фахівців у галузі психології, освіти, реабілітації, медицини тощо.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Упровадження навчально-методичного посібника сприятиме розширенню можливостей розвитку осіб з різними психічними порушеннями, що впливає на життя таких осіб.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: психологи, педагоги, студенти

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Формування емоційного інтелекту у школярів з порушеннями інтелекту легкого ступеня

Назва НТП англійською: Formation of emotional intelligence in schoolchildren with mild intellectual

disabilities

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Монографія

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У монографії розкрито психологічні особливості емоційного інтелекту підлітків з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня, окреслено основні механізми, функції, рівні, компоненти, провідні детермінанти формування емоційного інтелекту. Розкрито та експериментально обґрунтовано вплив емоційного інтелекту на становлення особистості підлітків з порушеннями інтелектуального розвитку: на формування основних життєвих компетентностей особистості; поведінкової, емоційної, мотиваційної, когнітивної, соціальної та комунікативної сфер. Детально охарактеризовано зміст психологічної діагностики емоційного інтелекту для означеної групи осіб та сформульовано особливості мультикомплексного психологічного супроводу формування емоційного інтелекту підлітків з порушеннями інтелектуального розвитку. Монографія адресована науковцям, студентам, викладачам, освітянам (педагогам, вихователям, соціальним працівникам) спеціальних загальноосвітніх закладів, спеціальним психологам та іншим фахівцям, що мають відношення або науковий інтерес до означених у роботі наукових проблем.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Упровадження монографії сприятиме розширенню можливостей розвитку емоційного інтелекту шляхом запровадження інноваційного діагностичного комплексу та технології його формування у школярів із інтелекту

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: психологи, педагоги, фахівці ІРЦ, студенти, викладачі ЗВО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Формування базових навичок дітей з аутизмом

Назва НТП англійською: Formation of basic skills of children with autism

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Навчально-методичний посібник

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Навчально-методичний посібник присвячений проблемі формування базових навичок у дітей з аутизмом, де зазначається, що формування базових навичок дітей з аутизмом зумовлює становлення психологічних новоутворень (довільність, внутрішній план дій, рефлексія), структури навчальної діяльності, якісних змін психіки. Представлено методику діагностики формування базових навичок у дітей з аутизмом, що може використовуватись як основа для складання індивідуально орієнтованих програм розвитку дітей з аутизмом у навчанні в освітніх середовищах з різними формами організації навчання та виховання.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Упровадження навчально-методичного посібника сприятиме розширенню знань про складання індивідуально орієнтованих програм розвитку дітей з аутизмом у навчанні в освітніх середовищах.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: педагоги, психологи, фахівці ІРЦ, студенти

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Формування антиципації у дітей з труднощами у навчанні

Назва НТП англійською: Formation of anticipation in children with learning difficulties

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Навчально-методичний посібник

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки в сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Навчально-методичний посібник присвячений проблемі формування антиципації у дітей з труднощами у навчанні, де зазначається, що реалізація процесів антиципації в провідній діяльності молодшого школяра, зумовлює становлення психологічних новоутворень (довільність, внутрішній план дій, рефлексія), структури навчальної діяльності, якісних змін психіки. У цьому сенсі знаходить своє відображення регулююча, когнітивна та комунікативна функції антиципації на рівні структурної організації навчальної діяльності. Представлено методику діагностики антиципації дітей з труднощами у навчанні та програму формування антиципації, що може використовуватись як основа для складання індивідуально орієнтованих програм розвитку дітей з труднощами у навчанні в освітніх середовищах з різними формами організації навчання та виховання.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Впровадження сучасних психолого-педагогічних технологій в освітнє середовища дітей з труднощами у навчанні.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: психологи, педагоги, студенти, науковці

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Баташева Н.І. Формування антиципації у дітей з труднощами у навчанні: навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 168 с. (рукопис)

Недозим І.В. Формування базових навичок дітей з аутизмом: навчально-методичний посібник Київ, 2023. 168 с. (рукопис)

Омельченко І.М. Психологічні основи діагностики соціального інтелекту у дошкільників із інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву [Текст]: навчально-методичний посібник; Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Київ, 2023. 230 с.

Бабяк О.О. Формування емоційного інтелекту у школярів з порушеннями інтелекту легкого ступеня: монографія. Київ, 2023. (рукопис).

Прохоренко Л.І. Психологія когнітивних порушень у дітей: монографія. Київ, 2023. (рукопис)

Попович І. С. Теоретична і прикладна психологія у вимірах наукових парадигм: методичні рекомендації. Київ, 2023. 54 с. (рукопис)

Орлов О.В. Нейропсихологія осіб з порушеннями розвитку: навчально-методичний посібник. Київ, 2023. (рукопис)

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Прохоренко Леся Іванівна
д. психол. н., 19.00.08

Перелік осіб-виконавців

Бабяк Ольга Олексіївна
(к. психол. н., 19.00.08)

Баташева Наталія Іванівна
(к. психол. н., 19.00.08)

Бужинецька Ксенія Борисівна

Душка Алла Луківна
(д. психол. н., 19.00.08)

Омельченко Ірина Миколаївна
(д. психол. н., 19.00.08)

Орлов Олег Вікторович
(к. психол. н., 19.00.08)

Попович Ігор Степанович
(д. психол. н., 19.00.05)

Прохоренко Денис Олексійович

Прохоренко Леся Іванівна
(д. психол. н., 19.00.08)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Бабяк О.О.

Телефон

+38 (044) 468-14-84

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

